

विमा संचालनालयांतर्गत तांत्रिक सहायक, विमा संचालनालय, गट-'क' परीक्षा

प्रश्नपत्रिकांची संख्या:- एक , प्रश्नसंख्या - २०० व गुण - ४००

-: परीक्षा योजना :-

विषय	गुण	माध्यम	दर्जा	कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
मराठी	१००	मराठी	शालांत	दोन तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
इंग्रजी	१००	इंग्रजी	पदवी		
सामान्य ज्ञान व बुद्धिमापन चाचणी आणि विमा संचालनालयांतर्गत माहिती	२००	मराठी व इंग्रजी	संबंधित विभागात काम करण्यास आवश्यक ज्ञान		

-: अभ्यासक्रम :-

मराठी, इंग्रजी, सामान्य ज्ञान व बुद्धिमापन चाचणी आणि विमा संचालनालयांतर्गत माहिती
या विषयामध्ये खालील घटक व उपघटकांचा समावेश असेल.

१. मराठी :-

सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्प्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे

२. इंग्रजी :-

Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, Use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.

३. सामान्य ज्ञान व बुद्धिमापन चाचणी आणि विमा संचालनालयांतर्गत माहिती

१) सामान्य ज्ञान

(अ) चालू घडामोडी :

जागतिक तसेच भारतातील सामाजिक, साहित्य, राजकारण, शास्त्र, सामाजिक व औद्योगिक सुधारणा, क्रीडा विषयक बाबी, अर्थ विषयक बाबी.

(ब) महाराष्ट्राचा भूगोल:

महाराष्ट्राचा रचनात्मक (Physical) भूगोल, मुख्य रचनात्मक (Physiographic) विभाग, Climate, पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व डोंगर, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती- वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल- लोकसंख्या (Population), migration of Population व त्याचे Source आणि Destination वरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न.

(क) माहितीचा अधिकार कायदा - २००५

(ड) महाराष्ट्राचा इतिहास

सामाजिक व आर्थिक जागृती (१८८५-१९४७), महत्वाच्या व्यक्तींचे काम स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सामाजिक जागृतीतील वर्तमानपत्रे व शिक्षणाचा परिणाम / भाग, स्वातंत्र्यपूर्व काळातील इतर समकालीन चळवळी (सत्यशोधक समाज, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची चळवळ, हिंदू महासभा, मुस्लीम लीग, राष्ट्रीय क्रांती चळवळ, डावी विचारसरणी कम्युनिष्ट चळवळ, शेतकरी चळवळ, आदिवासींचा उठाव.)

(इ) भारतीय राज्यघटना

घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्वे, घटनेची महत्वाची कलमे / ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निधर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे-शिक्षण, युनीफॉर्म सिळ्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका, राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळ-Role, अधिकार व कार्य, राज्य विधीमंडळ- विधानसभा, विधानपरिषद व त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व Role, विधी समित्या.

(ई) संगणक व माहिती तंत्रज्ञान

आधुनिक समाजातील संगणकाची भूमिका, वेगवेगळ्या क्षेत्रातील जीवनात संगणकाचा वापर, डाटा कम्प्युनिकेशन, नेटवर्किंग आणि वेब टेक्नॉलॉजी, सायबर गुन्हे व त्यावरील प्रतिबंध, नविन उद्योग म्हणून माहिती तंत्रज्ञानाचा निरनिराळया सेवा सुविधांची माहिती मिळण्यासाठी होणारा उपयोग, भारतातील माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाची वाढ व त्याचा दर्जा, शासनाचे कार्यक्रम, जसे मिडीया लॅब एशिया, विद्या वाहिनी, ज्ञान वाहिनी, सामुहिक माहिती केंद्र इत्यादी, माहिती तंत्रज्ञान उद्योगातील मुलभूत प्रश्न व त्याचे भवितव्य.

२) बुधिमापन चाचणी

उमेदवार किती जलद व अचूकपणे विचार करु शकतो याचा अदांज घेण्याच्या दृष्टिने बुध्द्यांक मापनाशी संबंधीत प्रश्न.

३) विमा संचालनालयांतर्गत माहिती

१. शासकीय विमा निधीची माहिती
२. सर्व साधारण (Non-Life) विमा क्षेत्रातील विमा पत्रक प्रकार व त्यांची विमा जोखीम व्याप्ती
३. विमा मूल तत्वे व विमा व्यवहारात उपयोग (Principle & Practice of Insurance) (भारतीय विमा संस्था मुंबई यांनी अनुज्ञाप्ती (Non-Life) परीक्षेसाठी विहित केलेला अभ्यासक्रम)
४. विमा नियमन विकास प्राधिकरण (केंद्र शासनाची विमाव्यवसायाचे नियमीकरण करण्यासाठीची स्वतंत्र यंत्रणा) (याची माहिती वेबसाईट- www.irda.gov.in येथे पहावी.)

*****